

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : एप्रिल / मे – २०२४

द्वितीय वर्ष

सत्र – ४

विषय:- समाजशास्त्रीय विचारवंत (भाग-२) (SC-401)

दिनांक: २२/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन)

(४०)

१. वैशिष्ट्ये, कार्ये, अपकार्ये व विकास या मुद्द्यांच्या आधारे वेबरच्या नोकरशाहीबाबतच्या विचारांची माहिती द्या.
२. चार्ल्स कूले यांनी मांडलेल्या 'प्रतिबिंबित स्वत्वाची कल्पना' आणि 'प्राथमिक समूह' या संकल्पना स्पष्ट करून या दोहोंमधील परस्परसंबंध लिहा.
३. श्रेष्ठी म्हणजे कोण? श्रेष्ठींच्या अभिसरणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
४. सोरोकीन यांचे संस्कृतीविषयक विचार स्पष्ट करून त्यांनी सांगितलेले संस्कृतीचे प्रकार लिहा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. वेबरचे क्रियांचे प्रकार मांडा.
२. वेबरचे अधिकारांचे प्रकार स्पष्ट करा.
३. तर्कसंगत व तर्कविसंगत कृतीविषयीचे परेडोचे विचार स्पष्ट करा.
४. सोरोकीन यांचे सामाजिक आंतरक्रियांचे प्रकार विशद करा.
५. सोरोकीन यांचे क्रांतीविषयक विचार मांडा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. वेबरच्या मते प्रोटेस्टंट नीतीतत्वांमुळे भांडवलशाहीला कशी चालना मिळाली?
२. अवशिष्ट म्हणजे काय? अवशिष्टांचे प्रकार सांगा.
३. भ्रान्त तर्काविषयी परेडोचे विचार मांडा.
४. सामाजिक परिवर्तनविषयक सोरोकीन यांचे विचार स्पष्ट करा.

Translation in English

Sub: Sociological Thinkers (Part-II) (SC- 401)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. State Weber's views regarding bureaucracy on the basis of its characteristics, functions, dysfunctions and development.
2. Explain Cooley's concepts of the 'looking glass self' and 'primary group'. Show how these two concepts are intertwined.
3. Who are elites? Analyse the 'Theory of the circulation of elites'.
4. Elaborate Sorokin's views on culture. Write his types of culture.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. State Weber's types of action.
2. Explain Weber's types of authority.
3. Explain Pareto's concept of 'logical' and 'non-logical' action.
4. Elaborate the types of social interactions as stated by Sorokin.
5. State Sorokin's views on revolution.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. According to Weber how did protestant ethics facilitate capitalism?
 2. What are residues? Elaborate their main types.
 3. Write Pareto's views on derivations.
 4. Explain Sorokin's thoughts on social change.
-